

Struja u Hrvatskoj se skoro ravnomerno proizvodi iz gasa, uglja, nafte, i velikih hidroelektrana. Trenutno je instalisano oko 2,2GW hidro i 1,8GW termalnih kapaciteta. Tokom poslednjih nekoliko godina postali su „vidljivi“ kapaciteti za eksploataciju obnovljivih izvora, jer je zemlja u toj oblasti već dostigla target za 2020. Hrvatska, inače, ima najniži stepen energetske nezavisnosti od svih zemalja Zapadnog Balkana, jer ima niske rezerve nafte i gasa. Takođe, u periodu od 2005. do 2015. došlo je do značajnog povećanja potrošnje, uz tendenciju daljeg rasta, što je poslednjih godina rezultiralo velikim povećanjem uvoza.

Novim Zakonom o obnovljivoj energiji i efikasnoj co-proizvodnji iz 2016, napušten je stari sistem napajanja, osim za elektrane do 30 kW. Uvedena je i prelazna šema primarne podrške. Razvoj solarnog PV pod FIT podrškom zaustavljen je na 52MW i projekti u vrednosti stotina megavata su otkazani. Oko 42MW od ovih 52 su trenutno instalirani i operativni, dok je ostalo još u izgradnji. Solarni PV za potrošnju u sopstvenoj industriji razvija se, pak, bez FIT podrške, uz subvencije od 40 odsto, koje bi trebalo da budu isplaćene u roku od osam godina.

Potencijal obnovljivih izvora energije sa aspekta troškovi-konkurentnost:

Danas, Hrvatska raspolaže značajnim konkurentnim i isplativim potencijalima u oblasti vetroenergije, u rangu od 1,9 do 11,8GW, u zavisnosti od cene kapitala. Za nisku cenu moglo bi da bude obezbedjeno do 3,2GW solarnog PV. Ima prostora i za dalji razvoj hidro i, u manjoj meri, geotermalnih kapaciteta i onih za eksploataciju biomase.

Hidropotencijali u Hrvatskoj imaju širok spektar potencijalnih troškova izgradnje. Pošto se mnoge reke već koriste za proizvodnju struje, cena nekih objekata bila bi visoka u odnosu na druge zemlje SEE. Povoljna opcija je iskorišćavanje vetra jer je LCOE ispod 50 evra/MWh, dok bi solarne elektrane mogle da proizvode struju uz LCOE oko ER70/MWh.

Investicioni okvir za obnovljivu energiju:

Zakon iz 2016. doneo je nekoliko značajnih izmena na polju obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj:

-određbu da se FIT preraspoređuje sistemom aukcija i uz predefinisane kvote za svaku tehnologiju

-određbu da FIT bude zadržan za elektrane do 30 KW i preraspoređen kroz sistem aukcija i predefinisane kvote za svaku tehnologiju

-uvođenje šeme mrežnog merenja za potrošače na instalacijama do 500KW, sa obračunom proizvodnje/potrošnje na mesečnom nivou.

Mnoge administrativne prepreke koje su uočene u Hrvatskoj ne odnose se na energetske, nego na građevinsku i regulativu vezanu za oblast očuvanja životne sredine. Takođe, još

uvek nije utvrđena jasna metodologija za izračunavanje i balansiranje troškova u oblasti energetike, a nema ni jasnih propisa koji definišu nadležnost i odgovornost.

Do sada, preraspodela FIT podrške nije bila transparentna, bilo je nekoliko tužbi i, generalno, poverenje u institucije koje su je sprovodile je bilo poljuljano. Sa druge strane, PPA za postojeće projekte u FIT šemi opisani su kao niskorizični, bez primedbi od strane investitora. PPA je potpisan na 14 godina i projekti vezani za obnovljive izvore imaju prioritetni status koji im garantuje lakši pristup sredstvima. Takođe, tarife se svake godine prilagođavaju inflaciji.

Kad je reč o merenjima, inicijani proračuni ukazuju na to da za privatne kuće snabdevanje nije isplativo ukoliko nisu obezbeđene subvencije. Uzrok tome je veliki udeo neenergetskih troškova. Tu se računaju i delovi sistema koji nisu umreženi, što se odražava na cenu svakog kilovat sata. Takođe, iskorišćenje proizvedene energije nije potpuno, već oko 90 odsto. Uprkos tome, postoje dobavljači koji su spremni da implementiraju šemu 1:1. Treba napomenuti i da obračunski period iznosi mesec dana, što dodatno samnjuje ekonomsku isplativost. Nacionalni fondovi za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost već podržavaju industrijski i komercijalni sektor, a očekuje se i da subvencionišu nabavku opreme. Ipak, ako one i budu dostupne svim domaćinstvima, ne mogu napraviti da instalacije u njima budu ekonomski isplative.